

Damir Feigel:

NA ODRU

Sam ne vem kako je prišlo. Zjutraj sem vstal še zdrav in vesel, zadovoljen in brezskrben. Popoldne so me pa že naprosili fantje iz neke okoličanske vasi, naj jih naučim igrati za prihodnje društveno veselico. Ustregel sem njihovi prošnji in postal tako režiser in šepetalec, sploh pravi naroden delavec, ki se trudi za kulisami za povzdigo okoličanskih veselic.

O igranju nisem imel pojma. Svoj čas sem pač nastopil v neki igri, ki bi se bila pa kmalu ponesrečila meni in mojima soigralcema. V drugem prizoru smo imeli dva litra terana pred sabo in seveda se dejanje ni hotelo razvijati. Šepetalec se je jezil v svojem zaboju, preklinjal, da ga je bilo slišati do stoječ po štirideset vinarjev in se slednjič jezo odstranil pod oder, kar nas pa ni oviralo v nadaljevanju, samo s to razliko, da se naše igranje ni prav nič strinjalo s tiskanim besedilom naše igre. Proti koncu se nam je zgodila neumljiva pomota. Namesto nečaka je umrl stric in ker je moral ta še nastopiti, smo ga poklicali hitro k življenju, med tem ko se nam je "umrl" nečak prav pristrčno smejal za odrom. Tudi ženini so poljubili svoje neveste, ker ga je

v tem poslu prehitel drug igralec, vsled česar bi se bil ženini kmalu resno spopadel s tem nepoklicanim hišnim prijateljem. No, zastor je padel in mi igralci smo želi burno priznanje.

S takim znanjem in s tako prakso sem nastopil torej svoje novo mesto kot režiser. Potrudil sem se, učil in naučil diletante, o katerih so potem pisali časopisi, da bi delali čast tudi meščanskim odrom, zaslovel sem pri društvih in nabral tekem let vse polno lepih spominov.

Nekoč se je vprizarjala lepa, dolga, a težka igra. Oseb je bilo kakih štirinajst. Vsi igralci so se dobro naučili in med tem ko sem jih izpodbujal in tolažil, sem se bal zanje in se tresel kakor šiba na vodi. Vzroka sem imel dovolj. Dva igralca sta sicer znala svojo ulogo, toda bila sta boječa in čim bolj se je bližal trenutek njunega prvega nastopa, tem nervoznejša sta postajala.

K sreči je imel reči eden pri svojem nastopu edini besedici: "Tukaj smo!" Dolgo časa pred predstavo je hodil za odrom semtertja. Druga ni bilo slišati kakor: "Tukaj smo, tukaj smo!" Ko je pa prišel na oder, je pozabil na svojo ulogo, obrčal neokretno klobuk v roki in molčal. Izza kulis sem mu zašepetal: "Tukaj smo!" Diletant je še bolj preplašeno gledal in ko sem mu še glasneje zašepetal "Tukaj smo!" da me je slišal celo blagajnik na drugi strani veselične dvorane, se je ohrabil moj igralec in rekel: "Ja!"

Ne dolgo potem je nastopil drugi igralec, za katerega sem se pa še bolj bal. V igri je igral ulogo poročnika. Ni še bil dobro na odru, kar zadoni na moje uho bučen smeh gledalcev. Pogledam na oder in — knjiga mi pade iz rok. Poročnik je stal sredi odra, sabljo je imel na desni strani (kar sem jaz sam

zakrivil), v nervoznosti si je izpulil desno polovico umetnih brkov, umetna brada mu je zlezla na sredo levega lica, na glavi, nekoliko po strani, je pa čepel širokokrajni slamnik njemu — poročniku. V hitrosti je namreč pograbil za kulisami pokrivalo, ki mu je bilo najbližje. In tako karikaturu marcialičnega vojaka je pozdravila njegova zaročenka z besedami: "Kako si lep! Kolikokrat je hrepelo moje srce po tebi!" Ni čuda, da so se pri tej tragični igri tako pristrčno smejali gledalci, kakor malokdaj v svojem življenju, posebno še, ko bi se bil kmalu zvrnil glavni junak med godce pred odrom.

Od onega časa dalje sem postal opreznjši. Vsako bojazen, vsak strah sem radikalno ozdravil z nasvetom, naj se igralec napije malo "korajže". Ubogali so me, žalibog, pretemeljito. Napili so se in v igri jih je alkohol tako zmešal, da je sledil prvemu prizoru sedmi, temu drugi itd., da sta se dva prej poročila in se zaljubila komaj potem kot tujca drug v drugega. Take stvari se dogajajo celo v življenju in igra je zaslovela na mah kot ena najmodernejših.

Taki so spomini! Režiser ima res mnogo pripovedovati in če se tudi zgodi tupatam kaka mala pomota, jo gledalci navadno prezrejo, večje pomote pa zabavajo navzočno občinstvo. Kritika je navadno ugodna in vsi, gledalci in igralci, so zadovoljni in dobre volje.

NAŠ AZBEST V PRVI PETLETKI

(Nadaljevanje z 2. strani)

dobavila. Sita, ki so neogibno potrebna za separacijo, pa so nam iz madžarske le deloma do-

bavili, in še to z veliko zakasnitvijo in v tako slabi kakovosti, da se po večini ne morejo uporabljati. Danes lahko rečemo, da je Jugoslavija glede azbesta najbolj bogata država v Evropi. Nova nahajališča azbesta smo odkrili v Makedoniji v bližini Štipa, v Sandžaku in pri Vrbnjački Banji. Veliko nahajališče v Kosmetu nedaleč od Kosovske Mitrovice nam bo dalo velike količine najfinejšega dolgovlaknastega azbesta, tako imenovane "kruduma", ki se uporablja kot predivo. Rudnik azbesta v Bosanskem Petrovem selu in rudniki na pobočju Kopaonika že dajejo dragoceno surovino naši industriji.

Uspeh prof. Kramaršiča
V Stragaru pri Kragujevcu

lahko opazujemo edinstven prirodni fenomen. Tu imamo velikansko nahajališče azbesta, pomešanega z lojevcem. Kar s prsti lahko izločiš iz zemlje velike ploške azbesta, podobne usnju. V okolici Stragara vsebuje ruda kar 40% azbesta. Ta usnjasti azbest še nikomur ni uspelo predelati v industrijske namene, ker še nihče ni našel tehnološkega procesa, ki bi omogočil izločitev azbestnih vlaken iz jalovine. Težke naloge, najti možnost za pridobivanje azbestnih vlaken iz te vrste rude, se je lotil prof. Kramaršič iz Ljubljane. Po dolgotrajnih poizkusih je že dosegel pozitivne rezultate, ki kažejo, da je izkoriščanje usnjastega azbesta možno. To je za nas velikega pomena, saj imamo neizčrpna nahajališča te vrste az-

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA
1146 East 61st St. HE 2730

N. J. Popovic, Inc.

IMA ZASTOPSTVO

Chrysler - Plymouth avtov

PRODAJA NAJNOVEJŠE 1950 IZDELKE KOT TUDI RABLJENE AVTE

V zalogi ima razne dele in potrebščine za avte ter izvruje razna popravila po tovarniško izurjenih mehanikih.

8116 LORAIN AVE. ME 7200

NICK POPOVIC, predsednik

Precious Fluid

A young patient receives a transfusion of Red Cross blood to help speed his recovery. Nearly 400,000 pints of blood have been donated through the Red Cross national blood program since its inception in 1948.

ZAVAROVALNINO

proti

ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite:

ENdicott 0718

ANTON INGOLIČ:

MLADA LETA

POVEST

(Nadaljevanje)

Vsa Marta je bila v njem, vsa takšna, kakor jo je pred odhodom prvič poljubil in ji povedal, da jo ima rad. Srečna je, da se teh deset dolgih mesecev, kar ga ni videla, bliža koncu in da jo loči od njega le še nekaj dni.

V tem ga je predramilo trkanje na vrata. Vstopil je poštar in mu izročil denarno pismo. Mati mu je poslala denar za vožnjo domov, na listič pa je napisala, da ga že težko pričakujejo. Doma naj pove, da je dobival samo po tisoč dinarjev na mesec, kar

je bilo več, je namreč priložila naskrivaj.

Tinetu je postalo mehko.

Saj je navadno dobival po pol-druhi tisoč! In to deset mesecev! Koliko truda je bilo zanje! Kolikokrat je oče s pomočniki zamahnil s kladivom, potegnili z obličem in žago!

Z obličem!

Deset mesecev ni slišal njegove pesmi, ni vonjal skobljanega lesa in mizarskega kleja. Od jeseni ni držal v rokah kladiva, dleta, žage, obliča...

Da, čez nekaj dni bo doma v Potočju!

V delavnici, sredi lesa, na gmagjni, pri Marti!

Tedaj se je spomnil, da pride popoldne ob petih Dora. Pogledal je Martino pismo, preletel materine besede in naglo odšel.

Ne, popoldne ob petih njega ne bo doma!

Po kosilu je izmenjal denar in si kupil vozni listek za domov. Jutri zjutraj odpotuje, v soboto zvečer pa bo doma. Na univerzi je že vse uredil, samo svoje stvari pospravi in pojde.

Ostalo mu je skoraj sto petdeset frankov. Ogledoval si je izložbe in iskal, kaj bi kupil materi in Marti. Ni se mogel odločiti, čeprav je že dobro uro postajal pred izložbami in izbiral. Postajal je nemiren. Končno je stopil v kavarno in izpil dva vrčka piva. Potočje z materjo in Marto se je spet odmaknilo nekam daleč, daleč. Na ovinku je popil še čašo vina, nato pa krenil proti svojemu stanovanju.

A še vedno si je predstavljal, da Dora ne bo sprejel, da je ne

ljubi, da ljubi samo Marto in noče oskruniti sebe in nje.

Toda ni se mogel več upreti sili, ki ga je gnala proti domu. Še v tramvaj je stopil, da ne bi zamudil.

Pred svojo sobo je za trenutek obstal, zdiralj pet nadstropij navzdol in stopil v cvetličarno ter kupil polno naročje rdečih nageljnov, na oglu pa čokolade in bonbonov.

Ob petih je Dora potrkala in vstopila.

Dolgo nista našla besed. Kakor bi se sramovala drug drugega. Tine ji je ponudil stol, sam pa je sedel na posteljo.

Dora se je v zadregi ozirala po sobici.

Tedaj je opazila na postelji rdeče nageljne; zardela je, se zmedla in začela brskati po knjigah na mizi.

Cez čas je Tine stopil k nji in jo potegnil k sebi. Ko jo je začutil v svojem naročju, je vzplamenelo v njem. Brezumno jo je poljuboval in ji šepetal vroče besede predolgo zadržanega hre-

penenja. Tudi Dora mu je omamljena razodela, kako se je borila s seboj, a nazadnje je moral priti.

Tine pa ni razumel več njenih besed. Čutil je le njo. Vrgel se je nanjo in ji hotel strgati obleko s telesa, a tedaj se je Dora dvignila, da bi se slekla sama, pri tem pa je omahnila z ozke postelje ter opazila na tleh kup raztrganih belih pisem in veliko deklško sliko.

Prebledela je, se v hipu osvoobodila Tinetovih rok in segla po sliko:

"Kaj je to?"

Tine se v prvem trenutku ni ničesar zavedal, planil je k Dori in jo hotel priviti k sebi. Toda Dora ga je pahnila od sebe in mu pomolila sliko pred oči:

"Kdo je to?"

"Prijateljica iz moje vasi," je zajecjal Tine.

"In pisma?"

"Njena..."

"Jo ljubiš?"

"Ne..."

Okoli Dorinih ust se je pri-

besta. Po zaslugi prof. Kramaršiča bo še v prvi petletki nastal pri Stragaru velik kombinat az-

besta. Takrat bo Jugoslavija proizvodnja azbesta lahko nadkrilila tudi Italijo.

Children are more likely to get this:

When parents regularly buy these:

Automatic saving is sure saving —

U.S. Savings Bonds

ENAKOPRAVNOST

This is an official U. S. Treasury advertisement— prepared under auspices of Treasury Department and Advertising Council.

kazal bolesten nasmeh. Naglo je stopila pred zrcalo, si z mrzlično naglico uravnala lase in obleko ter prišla za kljuko: "Zbogom, Tine!" In že je odšla s trpkim nasmehom.

Na ulici pa je na glas zajokala.

Tine je še dolgo strmel za njo. Ni mogel razumeti, kaj se je bilo zgodilo. Ko se je pa zavedel, je planil gologlav na ulico, da bi našel Doro.

A nikjer je ni bilo.

Sedaj je zanj izgubljena!

In začel je iskati ženske. Naj se zgodi karkoli z njim, samo da jnu bodo otopele misli, da ne bo ničesar več čutil in vedel.

In prišla je majhna blondinka v rdeči obleki, se ga oklenila in ga odvedla kakor otroka.

DRUGI DEL

Pri Kotniku v Potočju so v prvi polovici delali trije pomočniki.

nih, nekoliko naprej štrlečih ličnic, črnih las in črnih oči; rokave zelene, na prsih odprte srajce je imel zavihane daleč čez lakti. Z majhnim obličjem je gladil stranico za posteljo. Včasih je prenehal, pogladil stranico z dlanjo, se vselej ozrl skozi odprta vrata na dvorišče in spet pogladil obličje po orehovini, da je visoko zapel in so kakor svila mehki oblanci zakipeli iz njega.

Ob nasprotni strani pa se je vrtil nekoliko starejši Fric okoli napol dogotovljene mize. Pripravljaval je ploščo, da jo pritrdi na ogrodje. Ves čas je že kričal nad vajencem, ki mu je segal komaj do pasu, mahal z dolgimi rokami in tekal od ogrodja k skobelniku, da nazadnje že sam ni več vedel, česa naj se najprej loti. Treba je bilo vročega kleja, vsaj deset spon in primernih kosov lesa za podlogo, da more pritrditi neklejano ploščo na ogrodje. Treba je bilo delati hitro, da se klej ne ohladi, in natančno, da se plošča dobro prilega ogrodju.

(Dalje prihodnjic)

